

103 ปี ประเพณีแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ การสืบสานบนพื้นฐานของความขัดแย้ง

103 Years ago; The Conflict of the Continuing of Parknampho Chinese
Deities Traditional Parade

รัตติยา เหนืออำนาจ¹ และอัครเดช พรหมกัลป์²

Rattiya Nua-amnat and Akkaradecha Brahmakappa

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์การสืบสานบนพื้นฐานของความขัดแย้ง 103 ปี ประเพณีแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ พบว่า งานประเพณีแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพเกิดขึ้นมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2460 หลังจากที่เกิด โรคห่าระบาด เมื่อการแพทย์แผนปัจจุบันในขณะนั้นไม่สามารถปิดเป่าโรคภัยให้หายได้ ผู้คนจึงหันไปพึ่งพายันต์หรือ “ฮู้” ของเทพเจ้ามาเป็นเครื่องป้องกัน บางคนนำไปเผาไฟแล้วขงเป็นชาติมีกินแล้วซึ่งปรากฏว่าสามารถเยียวยารักษาโรคให้หายขาดได้ จึงเป็นที่มาแห่งปฐมบทของความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในหลักของความเชื่อและค่านิยมของผู้คนในสมัยนั้น ส่วนความขัดแย้งในมิติอื่น ๆ ทั้งในเรื่องของความขัดแย้งในเชิงข้อมูลข้อเท็จจริง เชิงความสัมพันธ์ หรือเชิงโครงสร้างนั้น เมื่อประชาชนเชื่อและศรัทธาในความศักดิ์สิทธิ์ของเจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพว่าสามารถปิดเป่าทุกภัยต่าง ๆ ได้ ทุกปีชาวตลาดปากน้ำโพก็จะร่วมกันจัดงานเฉลิมฉลองและจัดขบวนแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพอย่างยิ่งใหญ่ไปรอบ ๆ ตลาด เพื่อให้ประชาชนได้ร่วมกันตั้งโต๊ะรับเจ้าและกราบไหว้บูชา ทั้งนี้ในแต่ละปีจะมีคณะกรรมการจัดงานที่เรียกว่า “เถานั่ง” ที่มาจากการคัดเลือกที่อาศัยการเสี่ยงทาย (ป๊ะปวย) มาร่วมกันจัดงานประเพณีดังกล่าว และด้วยความที่คณะกรรมการแต่ละคนซึ่งส่วนใหญ่เป็นพ่อค้า คหบดี เจ้าของกิจการร้านค้า หรือบริษัทห้างร้านได้ถูกเลือกมาโดยวิธีการข้างต้น การจัดงานสืบสานประเพณีแห่เจ้าพ่อเจ้าแม่ปากน้ำโพจึงเป็นไปด้วยความขัดแย้งและแข่งขัน ทั้งขัดแย้งและแข่งขันกันและกันในคณะกรรมการชุด

¹⁻² มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย; Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding author, e-mail: rattitik_prom@gmail.com, Tel. 091-0247439

เดียวกันในแต่ละปี รวมถึงขัดแย้งและแข่งขันกันกับคณะกรรมการจัดงานประเพณีในปีที่แล้ว ๆ มา รวมถึงความขัดแย้งที่ต่อความความคิดและความคาดหวังของผู้คนทั้งสังคม ทำให้คณะกรรมการแต่ละปีแต่ละรุ่นต่างก็จะมีแรงบันดาลใจและความคาดหวังที่จะทำให้การจัดงานประเพณีแก่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพในแต่ละปีเกิดความยิ่งใหญ่ อลังการ สมบูรณ์และเพียบพร้อมที่สุด เราจึงได้เห็นปรากฏการณ์แห่งความขัดแย้งเชิงสร้างสรรค์ที่ส่งผลให้เกิดการสืบสานประเพณีนี้มาอย่างยาวนานนับ 100 ปีจนถึงปัจจุบัน ขณะเดียวกันในทุกถิ่นไธแห่งความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจากดำเนินงานหรือบริหารจัดการจนเกิดประเพณีที่ยิ่งใหญ่ที่สืบสานมาอย่างยาวนานเช่นนี้ กลับไม่มีกลั่นกลืนไธแห่งความขัดแย้งในเชิงผลประโยชน์เกิดขึ้นแต่อย่างใด ทั้งนี้ก็เนื่องจากว่าทุกคนทุกฝ่ายที่ร่วมกันสืบสานงานประเพณีนี้ต่างก็มีจิตใจที่ตั้งมั่นอยู่ในความเคารพ ความเชื่อ ความศรัทธา และปณิธานอันแน่วแน่เป็นหนึ่งเดียวกันว่าจะจัดงานประเพณีที่สำคัญนี้เพื่อเจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพที่ตนเคารพและบูชานั่นเอง

คำสำคัญ: การสืบสาน, ประเพณีแก่เจ้าพ่อเจ้าแม่ปากน้ำโพ, ความขัดแย้ง

ABSTRACT

The objectives of this academic article was to study the conflict of the continuing of Parknampho Chinese Deities Traditional Parade, 103 years ago of Parknampho Chinese Deities Traditional Parade. The results of the research revealed that Paknampho Chinese Deities Traditional Parade, one famous local custom in Thailand, has been continuously held since 1917 after the outbreak of the plague. Since the medication at that time could not treat the disease, people tried using paper talisman blessed by their respected god, as per their belief, burned the holy paper, mixed with pure water, and drank as the healing potion until all sick people were restored to health. This is the beginning era of the confliction in society's values. There was another disagreement among some people in Paknumpho. This argument had arised from the fact that most of the local people, respecting in god and godness Paknampho believing the god and godness could protect them as well as heal them from any harms, arranged the worship celebration every year. This annual festivity

formed a grand parade moving around the local market which allow people to provide their respects to the god and goodness Paknampho, so called Chao Po Cha Mae Paknumpho. The board members locally called Taonung, principally organizing this celebration, have been chosen by tossing some ritual objects named Puopoe. As the board members are elected from such prediction method, the event organizing has been full with conflictions and competitions. Each of the members tries to be recognized as the best person who could set up the greatest celebration and create the best parade in that year. Moreover, each of them has been yearning to be the most outstanding organizing person for any festive in the history. Thanks to this creatively- conflict atmosphere, we are able to witness this famous local custom for almost 100 years.

Keywords: Continuing, Paknampho Chinese Deities Traditional Parade, Conflicts.

บทนำ

จังหวัดนครสวรรค์หรือเมืองปากน้ำโพ เป็นจังหวัดหนึ่งในกลุ่มภาคเหนือตอนล่างภาคกลางตอนบน มีเนื้อที่ 9,597 ตารางกิโลเมตร มีประชากร 1,071,686 คน แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 15 อำเภอ 128 ตำบล 1,437 หมู่บ้าน เนื่องจากประชากรของชาวจังหวัดนครสวรรค์มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์จึงก่อให้เกิดประเพณีที่สำคัญ ๆ ที่บ่งบอกถึงความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะเชื้อชาติแห่งตน ชาวจีนหรือคนไทยเชื้อสายจีนในเมืองนครสวรรค์ก็ถือเป็นอีกชนชาติหนึ่งที่มีวัฒนธรรม ขนบ ธรรมเนียม ประเพณีที่น่าสนใจและน่าศึกษา โดยเมื่อประมาณ 100 กว่าปีที่ผ่านมาชนชาวจีนกลุ่มหนึ่งได้เดินทางเข้ามาตั้งรกรากในตลาดปากน้ำโพ และด้วยความเชื่อที่มีมาตั้งแต่ดั้งเดิมของคนเชื้อสายจีนเมื่อมาตั้งรกรากที่นี่ก็จะมีการนำเอาสัญลักษณ์แห่งเทพเจ้าที่ตนเคารพ นับถือ กราบไหว้และบูชา หรือยึดเหนี่ยวทางจิตใจ มาตั้งประจำยังศาลเจ้าที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อเป็นศูนย์กลางในการสักการะกราบไหว้บูชาเพื่อความสิริมงคลและหวังผลให้การทำมาค้าขายมีความเจริญรุ่งเรือง

ปัจจุบันในตลาดปากน้ำโพมีศาลเจ้าสำคัญ ๆ 2 ศาล คือ ศาลเจ้าแม่หน้าผาที่ตั้งอยู่ที่บ้านหน้าผาริมฝั่งแม่น้ำปิงซึ่งอยู่ทางทิศเหนือของตลาดและเป็นที่เคารพศรัทธาของคนไทยเชื้อสาย

จีนที่สืบเชื้อสายมาจากกวางตุ้ง และศาลเจ้าเจ้าพ่อเทพารักษ์เจ้าแม่ทับทิมซึ่งตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา บริเวณจุดบรรจบของแม่น้ำปิงกับแม่น้ำน่านหรือที่เรียกว่าต้นน้ำเจ้าพระยาจะเป็นที่เคารพบูชาของคนไทยเชื้อสายจีนไหหลำ และในแต่ละปีลูกหลานชาวไทยเชื้อสายจีนที่เคารพศรัทธาในเทพเจ้าทั้ง 2 ศาลนี้ก็จะพร้อมใจกันจัดงานประเพณีแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพขึ้นในช่วงเทศกาลตรุษจีน โดยเริ่มจัดครั้งแรกในปี พ.ศ.2460 และได้ปฏิบัติสืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ทั้งนี้พิธีแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพส่วนใหญ่จะนิยมจัดขึ้นตรงกับวันขึ้น 4 ค่ำ เดือน 1 ของชาวจีน โดยมีการแห่ในเวลากลางคืนในวัน “ชีวซา” และมีการแห่ในเวลากลางวันเริ่มตั้งแต่เช้ามืดของในวัน “ชีวสี” หรือเช้าวันถัดไป ในขบวนแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ในแต่ละปีนั้นก็จะมีการจัดขึ้นอย่างยิ่งใหญ่ โดยประกอบไปด้วยขบวนแห่และเชิดมังกรทอง ขบวนเชิดสิงห์โต ขบวนเอ็งกอพะบู๊ นอกจากนี้มีขบวนรณางฟ้า องค์สมมติเจ้าแม่กวนอิม และขบวนดนตรีจีน เป็นต้น

งานประเพณีแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ

ในการจัดงานประเพณีแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพนั้นคณะกรรมการจำนวน 40 คนที่จะมาร่วมกันดำเนินการจัดงานเพื่อสืบสานประเพณีที่สำคัญและเก่าแก่นี้ ไม่ใช่ใคร คนใด มีความประสงค์จะสมัครมาเป็นก็ได้ การได้มาซึ่งคณะกรรมการจัดงานในแต่ละปีคณะกรรมการชุดก่อน ๆ จะคัดเลือกเอาชื่อบุคคล ร้านค้า หรือบริษัท ห้างร้านที่มีจิตกุศลร่วมบริจาคเงินตั้งแต่ 150 บาทขึ้นไปเพื่อเข้าร่วมสมทบทุนการจัดงานในแต่ละปี เมื่อรวบรวมรายชื่อผู้มีจิตศรัทธาทั้งหมดที่ได้มาแล้วก็จะนำมาแบ่งเป็นชุด ๆ ละ 5 รายชื่อ จากนั้นก็จะให้ผู้ใหญ่ในบ้านเมือง เป็นต้นว่า ผู้ว่าราชการจังหวัด หัวหน้าส่วนงานราชการ นักการเมือง เป็นต้นแทนในการเสี่ยงทายต่อหน้าองค์เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ โดยการโยนไม้เสี่ยงทายที่มีลักษณะคล้ายกับเม็ดยะมวงหิมพานต์หรือที่เรียกว่า “ปัวะปวย” เพื่อให้เป็นไปตามกติกากำหนดกล่าวคือ ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ไม่เสี่ยงทายจะต้องออกผลคว่ำอันหงายอัน ส่วนครั้งที่ 3 จะต้องออกผลคว่ำ ๆ ทั้งสองอัน จึงจะถือว่าบุคคล ร้านค้า หรือบริษัท ห้างร้านนั้นได้รับการคัดเลือกเป็นคณะกรรมการจัดงานในแต่ละปี และเมื่อบุคคล ร้านค้า หรือบริษัท ห้างร้านใดได้เป็นคณะกรรมการจัดงานแล้วก็จะต้องมีการว่างวันหรือวันวรรคไปอีก 5 ปีถึงจะมีสิทธิ์ได้รับการเสนอชื่อเพื่อเข้ารับความเสี่ยงทายอีกครั้ง

สำหรับขบวนแห่และกิจกรรมที่สำคัญในการจัดงานประเพณีแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ นั้น ส่วนใหญ่จะนิยมจัดขึ้นตรงกับวันขึ้น 4 ค่ำ เดือน 1 ของชาวจีน โดยมีการแห่กลางคืนในวันชีวซา และมีการแห่กลางวันในวันชีวสี ซึ่งในขบวนแห่ในแต่ละปีก็จะมีการจัดขึ้นอย่างยิ่งใหญ่ และ

คณะกรรมการแต่ละปีก็จะพยายามส่งเสริม สนับสนุนหรือให้แนวคิดว่าจะต้องพัฒนาอย่างไรจึงจะมีความยิ่งใหญ่กว่าปีที่แล้ว ๆ มา และจะมีกิจกรรมใดมาสนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนหรือนักท่องเที่ยวหลังไหลมาเที่ยวชมงานให้ได้มากที่สุด ฉะนั้นในแต่ละขบวนแห่งทั้งขบวนเชิดสิงห์โตกว่องสิ่ว สิงโตฮากกา สิงโตปักกิ่ง ขบวนเสื่อไหลหล้า ขบวนเอ็งกอพะบู ขบวนรถนางฟ้า ขบวนดนตรีจีน ขบวนองค์สมมติเจ้าแม่กวนอิม รวมถึงขบวนมังกรทองหรือขบวนอื่น ๆ จึงมีการพัฒนานำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่ ทั้งการแสดงแสง สี เสียง มาประกอบเพื่อให้เกิดความยิ่งใหญ่อลังการ สร้างความตื่นตาตื่นใจ และตื่นเต้นหวาดเสียวให้กับผู้ที่มาเที่ยวชมงานได้รับความสุขมากที่สุด ตลอดช่วงเวลา 12 วัน 12 คืน เนื่องในงานประเพณีแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพซึ่งจัดขึ้นในช่วงเทศกาลตรุษจีนในแต่ละปี นอกเหนือจากจะมีการจัดขบวนแห่งที่ยิ่งใหญ่ตระการตาแล้วในแต่ละวันรอบ ๆ บริเวณงานประชาชนและนักท่องเที่ยวยังสามารถเที่ยวชมกิจกรรม นิทรรศการที่เกี่ยวกับประเพณี ข้างต้นรวมถึงเรื่องราวที่เล่าขานผ่านภาพถ่ายถึงอดีตของเมืองปากน้ำโพ มีการแสดงอุปรากรจีนหรือการแสดงงิ้ว หนังกลางแปลง การแสดงดนตรีนาฏศิลป์และอื่น ๆ นอกจากนั้นยังมีกิจกรรมสำคัญที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานแห่งความเชื่อ ความศรัทธา จนกลายเป็นการสืบสานมายาวนานก็คือ การกราบไหว้ขอพรเพื่อความสิริมงคลแก่ชีวิต ทั้งการกราบไหว้ฟ้าดิน องค์เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ องค์เจ้าที่ เจ้าเกียนฮ่องเต้ เทพเจ้ากวนอู และเทพเจ้าอื่น ๆ ตามความเชื่อและศรัทธา และกิจกรรมอื่น ๆ ร่วมสมโภชน์ตลอดงานด้วย

ปฐมบทแห่งความขัดแย้ง (ต้นน้ำ)

ก่อนที่จะมีงานประเพณีแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพนั้น ในอดีตเมื่อประมาณปี พ.ศ. 2460 ในพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์โดยเฉพาะในเขตตลาดปากน้ำโพที่มีประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่นได้เกิดภัยพิบัติจากโรคร้ายแรงที่เรียกว่าโรคห่า จนทำให้ประชาชนเกิดการเจ็บป่วยและล้มตายลงจำนวนมาก และด้วยการสาธารณสุขในสมัยนั้นยังไม่มีความรู้เกี่ยวกับโรคภัยไข้เจ็บและการรักษาโรคที่จะสามารถแก้ไขหรือยับยั้งความรุนแรงของโรคระบาดได้อย่างทันที่ และการดำเนินการแก้ไขยังไม่มีประสิทธิภาพมากพอ เมื่อเกิดโรคระบาดขึ้นชาวบ้านต่างพากันหวาดกลัวและพาลูกพาหลานที่เจ็บป่วยไปรักษากับแพทย์แผนปัจจุบัน แพทย์แผนไทย หรือแม้กระทั่งซินแส (หมอจีน) ความเจ็บป่วยก็ยังไม่มียาที่จะหายขาด เมื่อฟังพาดูกการรักษาทางโลกและทางวิทยาศาสตร์ไม่ได้ผู้คนส่วนหนึ่งซึ่งก็เป็นคนไทยเชื้อสายจีนในตลาดปากน้ำโพจึงพากันไปบนบานศาลกล่าวกับเทพเจ้าในศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์เจ้าแม่ทับทิม ว่า ขอให้เทพเจ้าช่วยปกป้องโรคภัยให้หายไป

จากสังคม พร้อมกันนั้นเมื่อกลับออกจากศาลยังได้ถือกระดาษยันต์ หรือ “ฮู้” จากศาลกลับไปปิดหน้าบ้านและเผาเอาเจ้ากระดาษยันต์มาขงเป็นชาติต๋มกิน พร้อมกันนั้นยังนำน้ำขี้เถ้าดังกล่าวไปประพรมเพื่อปัดเป่าโรคร้ายไปทั่วตลาด ผลปรากฏว่าโรคระบาดที่เกิดขึ้นได้อันตรธานหายไปจากสังคมอย่างน่าอัศจรรย์ และเป็นที่มาของเสียงเล่าลือของความศักดิ์สิทธิ์และปาฏิหาริย์ที่เกิดขึ้นนับตั้งแต่นั้นมาชาวไทยเชื้อสายจีนในตลาดปากน้ำโพทั้งจีนแต้จิ๋ว กวางตุ้ง จีนแคะ และจีนไหหลำจึงได้พร้อมใจกันจัดงานเฉลิมฉลองโดยการจัดขบวนแห่และการละเล่นตามขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมที่สืบสานกันมาไปรอบ ๆ ตลาดปากน้ำโพเพื่อเสริมมงคลแก่ทุกคนในช่วงเทศกาลตรุษจีน ขณะเดียวกันในอดีตเคยมีการจัดขบวนแห่ทางเรือด้วยแต่ในปัจจุบันได้ปรับเปลี่ยนให้เหลือขบวนแห่เพียงทางบกทางเดียวเท่านั้น โดยจัดขบวนแห่รอบตัวตลาดทั้งภาคกลางวันและภาคกลางคืนในวันชีวาและชีวลี

ปรากฏการณ์แห่งความเชื่อและความศรัทธาที่เกิดขึ้นถือเป็นปฐมบทแห่งความขัดแย้งที่มาจาก **ความเชื่อและค่านิยม** (วันชัย วัฒนศัพท์, 2537) ซึ่งในทางมานุษยวิทยานั้นเห็นว่าความขัดแย้งเป็นผลมาจากความแตกต่างระหว่างบุคคล ครอบครัว เชื้อชาติ ชุมชน หรืออาจเป็นกลุ่มของแนวคิดทางองค์กรทางการเมือง เผ่าชน หรือศาสนา ถัดความขัดแย้งอาจเกิดจากความปรารถนาหรือเป้าหมายที่ไปด้วยกันไม่ได้ (Laura Nader, 1968) และเป็นปัญหาความขัดแย้งในเรื่องของระบบความเชื่อและความแตกต่างในค่านิยม ประเพณี ประวัติศาสตร์ ศาสนา โลกทัศน์ ความเชื่อต่างกัน การให้ความสำคัญที่ต่างกัน การมีเกณฑ์ประเมินต่างกัน มีภูมิหลังทางวัฒนธรรมต่างกัน หรือมีภูมิหลังส่วนบุคคลต่างกัน ทั้งนี้อาจกล่าวโยงไปถึงการที่มีพื้นฐานทางประวัติศาสตร์ต่างกันของสิ่งต่าง ๆ ด้วย และในมิตินี้ความเชื่อของชาวตลาดปากน้ำโพเมื่อ 100 ปีที่ผ่านมาก็มีความขัดแย้งใน 2 ทางเลือกที่จะดูแลรักษาพยาบาลบุตรหลานหรือคนที่ตัวเองรักให้รอดพ้นจากโรคทำ เมื่อทำการรักษาพยาบาลตามแนวทางของแพทย์แผนปัจจุบัน ณ ขณะนั้นไม่ได้ผลตามที่ต้องการและปรารถนาประชาชนและคนในตลาดปากน้ำโพส่วนหนึ่งจึงต้อง ๆ หันไปพึ่งพายันต์หรือฮู้ของเทพเจ้าที่ตนเองเคารพนับถือมาเป็นทางออกและใช้เพื่อการบำบัดรักษา ซึ่งผลปรากฏว่าสามารถทำให้โรคร้ายสามารถทุเลาเบาบางหรือหายขาดได้ก็ยิ่งทำให้ผู้คนเกิดความเคารพศรัทธาในความศักดิ์สิทธิ์เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ ขณะเดียวกันก็เริ่มเกิดระยะห่างทางความสัมพันธ์กับการดูแลรักษาโรคของแพทย์แผนปัจจุบัน ณ เวลานั้นมากขึ้น ทั้งนี้เพราะเกิดความขัดแย้งขึ้นในความคิดและความเชื่อว่าการรักษาพยาบาลตามแนวทางของแพทย์แผนปัจจุบันในขณะนั้นไม่สามารถพึ่งพาได้นั่นเอง

หุติยแห่งความขัดแย้ง (กลางน้ำ)

ในการจัดงานประเพณีแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพนั้นคณะกรรมการจำนวน 40 คนที่จะมาร่วมกันจัดงานเพื่อสืบสานประเพณีที่สำคัญและเก่าแก่นี้ จะมาจากการคัดเลือกเอาชื่อบุคคลร้านค้า หรือบริษัท ห้างร้านที่มีจิตกุศลร่วมบริจาคเงินตั้งแต่ 150 บาทขึ้นไปเพื่อเข้าร่วมสมทบทุนการจัดงานในแต่ละปี มาทำพิธีเสี่ยงทายต่อหน้าองค์เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ โดยการโยนไม้เสี่ยงทายที่เรียกว่า “ปั่วปวย” เมื่อได้รับเลือกเป็นคณะกรรมการในแต่ละชุดแล้ว ผู้ที่ได้รับเลือกก็จะมีการประชุมกันเพื่อลงมติหาผู้ที่จะเป็นประธานคณะกรรมการจัดงานและกรรมการฝ่ายต่าง ๆ โดยเบื้องต้นจะพิจารณาจากความถนัดและความเหมาะสมเป็นเกณฑ์ แต่เนื่องด้วยการที่บุคคลร้านค้า รวมถึงตัวแทนจากบริษัท ห้างร้านที่ได้รับเลือกจากการเสี่ยงทายมีความหลากหลายด้วยปัจจัยส่วนบุคคล และมีความเป็นผู้นำ มีความเชื่อมั่น หรือมีความเป็นส่วนตัวสูง ทั้งนี้เพราะส่วนใหญ่ต่างก็เป็นพ่อค้าคนดีและนักธุรกิจ จึงส่งผลให้การรวมตัวกันเป็นองค์การที่จะต้องมียศการบังคับบัญชา มีการจัดแบ่งขอบเขตแห่งอำนาจหน้าที่ เป็นต้นว่า ฝ่ายจัดหารายได้และสิทธิประโยชน์ ฝ่ายจัดซื้อจัดจ้าง ฝ่ายพิธีการศาลเจ้า ฝ่ายกำหนดกิจกรรม ฝ่ายสถานที่และการจราจร ฝ่ายพัสดุและกำกับศิลป์ ฝ่ายอำนวยการและการสื่อสารองค์กร ฝ่ายรักษาความปลอดภัยและพยาบาล ฝ่ายประชาสัมพันธ์ หรือฝ่ายการแสดง ในบางครั้งก็เกิดปัญหาในการจัดวางบุคคลผู้รับผิดชอบ

หากเราจะมองถึงกระบวนการจัดองค์การที่นำมาซึ่งการบริหารจัดการที่จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล หลักการสำคัญเบื้องต้นมีคำกล่าวไว้ว่า ควรมีการวางตัวบุคคลให้ถูกกับงาน หรือให้ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ หรือมีความเชี่ยวชาญในด้านนั้นได้มีโอกาสที่จะแสดงออกถึงศักยภาพที่มีอยู่ และจำทำให้ผลของงานที่จะเกิดขึ้นนั้นก็จะไปตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ได้วางไว้ ขณะเดียวกันในทางกลับกันถ้าหากมีการจัดวางบุคคลเข้าสู่ในระบบองค์การที่ไม่ตรงตามความรู้ ความสามารถหรือความเชี่ยวชาญที่มี ผลของงานก็อาจจะไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่วางไว้ได้ หรือถ้าหากจะเป็นได้ก็อาจจะต้องสูญเสียทรัพยากรทางการบริหารและเวลามากกว่าที่ควรจะเป็น ทั้งนี้การจัดองค์การในลักษณะนี้ของคณะกรรมการจัดงานประเพณีแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพหากมองในเชิงวิเคราะห์ตามมูลเหตุข้างต้นถือว่ามีความเสี่ยงสูงมากที่จะก่อให้เกิดความสำเร็จ ขณะเดียวกันก็มีโอกาสสูงมากที่จะก่อให้เกิดความขัดแย้งเกิดขึ้นในองค์การ เป็นต้นว่าความขัดแย้งในเชิงข้อมูลข้อเท็จจริงที่แต่ละคนแต่ละหน่วยงานที่มาร่วมกันทำงาน อาจจะมีความรู้

ความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์ที่แตกต่างกัน เมื่อมาทำงานร่วมกันก็ต้องมีการโต้แย้งกันในทางข้อมูลซึ่งก็สามารถเกิดขึ้นได้ในทุกเวทีที่มีการประชุม อภิปราย หรือแสดงความคิดเห็น

ในส่วนของมิติความขัดแย้งใน **เชิงโครงสร้าง** (Structural Conflict) ก็เป็นอีกประเด็นหนึ่งซึ่งมีความสำคัญและเป็นสิ่งที่ต้องใช้ความสุ่ม รอบคอบ เยือกเย็น รวมอาจจะต้องใช้เวลาในการสร้างการยอมรับถึงความเป็นผู้นำและภาวะผู้นำที่สมาชิกที่เป็นกรรมการคนใดคนหนึ่ง ซึ่งอาจจะมีโอกาสได้รับเสียงข้างมากเลือกหรือสนับสนุนให้เป็นผู้นำหรือประธานคณะกรรมการจัดงาน ในบางปีการเลือกประธานคณะกรรมการก็เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและลงตัว แต่บางปีก็มีผู้สมัครที่มีความพร้อมประกาศขันอาสาที่จะนำพาคณะกรรมการที่มีมากกว่า 2 คน ก็จะส่งผลให้การคัดเลือกประธานกรรมการในปีนั้นก็จะเป็นไปด้วยความเข้มข้นถึงขั้นขอให้มีการเปิดแสดงวิสัยทัศน์ก่อนการลงมติเลือกตั้ง ซึ่งธรรมชาติแล้วหลังจากเสร็จสิ้นการแข่งขันย่อมมีทั้งผู้ที่แพ้และผู้ชนะ และเมื่อมีผู้สมหวังก็ย่อมมีผู้ผิดหวัง ฉะนั้นปัญหาความขัดแย้งที่ดูเหมือนจะยุติลงได้ตามผลการเลือกตั้ง หากแต่หากมองลงลึกลงไปจะพบว่าจุดยุติหรือการเลือกตั้งในครั้งนั้นอาจจะเป็นชนวนหรือจุดเริ่มต้นของความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้นในรอบใหม่และรอบต่อ ๆ ไป และทำให้การจัดงานประเพณีในปีนั้นจะมีบริหารและฝ่ายตรวจสอบหรือมีฝ่ายค้านและฝ่ายรัฐบาลเกิดขึ้นในแทบทุกเวทีของการประชุมคณะกรรมการจัดงาน ซึ่งบรรยากาศความขัดแย้งที่มีขึ้นข้างต้นสอดคล้องกับแนวคิดของ Max Weber (1968) ที่บอกว่าความขัดแย้งมักจะเกิดจากการกระทำของบุคคลที่ต้องการที่จะบรรลุความปรารถนาของตนเกิดปะทะกับการต่อต้านของอีกฝ่ายหนึ่งหรือหลาย ๆ กลุ่ม และความขัดแย้งยังเป็นผลมาจากการมีทรัพยากรหรือรางวัล (ตำแหน่ง) อย่างจำกัดจนเกิดการแข่งขัน" (Competition) แย่งชิง และในการแข่งขันนั้นถึงแม้จะมีกฎหรือกติกาที่ทุกฝ่ายยอมรับ แต่การแพ้ชนะก็จะเป็นชนวนสำคัญที่นำมาซึ่งความขัดแย้งที่อาจจะเกิดขึ้นในครั้งต่อ ๆ ไปด้วย ในเรื่องเดียวกันนี้ Ralf Dahrendorf (1959) มองว่าปัจจัยที่เป็นรากฐานของการขัดแย้งนั้นอยู่ที่อำนาจของชนชั้นมีอยู่ที่เศรษฐกิจ และความขัดแย้งเป็นสาระของระบบกลุ่มหรือสังคมที่มีผู้มีอิทธิพลและผู้ที่ได้รับผลกระทบจากอิทธิพล ฉะนั้นกลุ่มอำนาจที่เหนือกว่าก็มีความพยายามที่จะรักษาอำนาจของตนเอาไว้ ในขณะที่กลุ่มที่มีอำนาจที่น้อยกว่าหรือด้อยกว่าก็มีความพยายามที่จะเปลี่ยนแปลงหรือโค่นล้มอำนาจของกลุ่มที่เหนือกว่าอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้หากวิเคราะห์ในเชิงลึกจะพบว่าคณะกรรมการจัดงานประเพณีแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพส่วนใหญ่ๆ นั้นได้ถูกเลือกมาจากพ่อค้า คหบดี ที่มีอาณาจักรทางธุรกิจ มีฐานะร่ำรวยและมีความพร้อม เมื่อถูกเสี่ยงทายหรือถูกเลือกเข้ามาเป็น

คณะกรรมการ ภาพแห่งความเป็นผู้นำทางองค์กรธุรกิจที่มีเอกลักษณ์ มีความเป็นตัวตนและมีความเชื่อมั่นในตัวเองสูง บางครั้งจึงเป็นเรื่องยากที่อาจจะต้องยอมรับบทบาทในการเป็นผู้ตาม ทำให้หลายคนจึงมีความพยายามที่จะเข้าสู่สนามแห่งการแข่งขันแย่งชิงตำแหน่งประธานหรือหัวหน้าคณะกรรมการจัดงานในฝ่ายต่าง ๆ ให้น้อยอยู่เสมอ

การจัดงานประเพณีแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพยังมีมิติของ **ความขัดแย้งด้านความสัมพันธ์** (Relationship Conflict) ปรากฏร่องรอยให้ได้พบเห็นในแต่ละปี ซึ่งปัญหาความขัดแย้งในมิตินี้ส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับเรื่องของบุคลิกภาพและพฤติกรรมที่ต่างกันของคนที่มาทำงานร่วมกัน เมื่อร่วมกันทำงานมากขึ้นหรือการทำงานเริ่มเข้มข้นและเข้มข้นมากขึ้นตามกรอบระยะเวลา อาจจะมีบางปัญหาที่เกิดขึ้นซ้ำซาก หรือมีวิธีการทำงานและกระบวนการคิดที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ที่แตกต่างกันในบางเรื่อง ประกอบกับสิ่งที่ได้กล่าวมาแล้วว่าคณะกรรมการแต่ละคนที่ถูกเลือกเข้ามาทำงานนั้นอาจจะมีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ หรือมีมุมมองที่แตกต่างกัน และ/หรืออาจจะขาดทักษะการสื่อสารที่ดีต่อกัน สุดท้ายก็จะนำมาซึ่งปัญหาความขัดแย้งที่เกี่ยวข้องกับมิติความสัมพันธ์เกิดขึ้น ในเรื่องนี้ Georg Simmel (1955) นักสังคมวิทยาชาวเยอรมันได้ชี้ให้เห็นว่าความขัดแย้งเป็นปฏิสัมพันธ์รูปแบบหนึ่ง (Sociation) ที่เกิดขึ้นในกลุ่มที่สมาชิกมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน ซึ่ง Georg Simmel ยังเชื่อว่าความขัดแย้งระหว่างสองฝ่ายแสดงให้เห็นถึงลักษณะความสัมพันธ์และความสามัคคีกลมเกลียวภายในกลุ่ม ขณะเดียวกันความกลมเกลียวภายในกลุ่มก็เป็นอีกสาเหตุทำให้เกิดความขัดแย้งได้เช่นเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ David L. Brown (1983) ที่มองว่าความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในมิตินี้เป็นสภาพการที่เกิดขึ้นเมื่อมีสองฝ่ายหรือมากกว่าสองฝ่ายที่ต้องทำงานโดยพึ่งพาอาศัยกัน มีปฏิสัมพันธ์กัน มีความเห็นที่ไปด้วยกันไม่ได้หรือไม่สอดคล้องกัน หรืออาจมีพฤติกรรมที่ไม่ลงรอยกัน หรือมีพฤติกรรมที่ไปด้วยกันไม่ได้ระหว่างฝ่ายต่าง ๆ ที่มีความสนใจแตกต่างกัน พฤติกรรมที่ไปด้วยกันไม่ได้ในที่นี้หมายถึงการกระทำของฝ่ายหนึ่งตั้งใจไปยับยั้ง สกัดกั้น หรือสร้างความคับข้องใจให้แก่อีกฝ่ายหนึ่งซึ่งเป็นตามกรอบแนวคิดของ Stephen P. Robbins (1983) หรือเป็นพฤติกรรมที่มีความแตกต่างระหว่างจุดประสงค์ ความเชื่อ ค่านิยมระหว่างบุคคลและกลุ่มบุคคล (ศูนย์สันติวิธีและธรรมาภิบาล, 2545) หรืออาจเพราะเกิดความไม่เห็นพ้องต้องกันระหว่างสมาชิกขององค์การซึ่งยังคงมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน หรือทำงานอยู่ด้วยกันจึงส่งผลให้เกิดมิติของความขัดแย้งในด้านนี้เกิดขึ้นได้ (อรุณ รักธรรม, 2537) ซึ่งก็ไม่ใช่ว่าเฉพาะในคณะกรรมการจัดงานประเพณีแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพเท่านั้น หากแต่ในความเป็นจริงเราจะมา

สามารถพบกับปัญหาความขัดแย้งในลักษณะนี้ได้ตั้งแต่ระดับสถาบันครอบครัว องค์กร ชุมชน สังคม ประเทศชาติ หรือในทั้งโลกนี้ที่มีการติดต่อสื่อสารหรือมีความสัมพันธ์ต่อกันด้วย

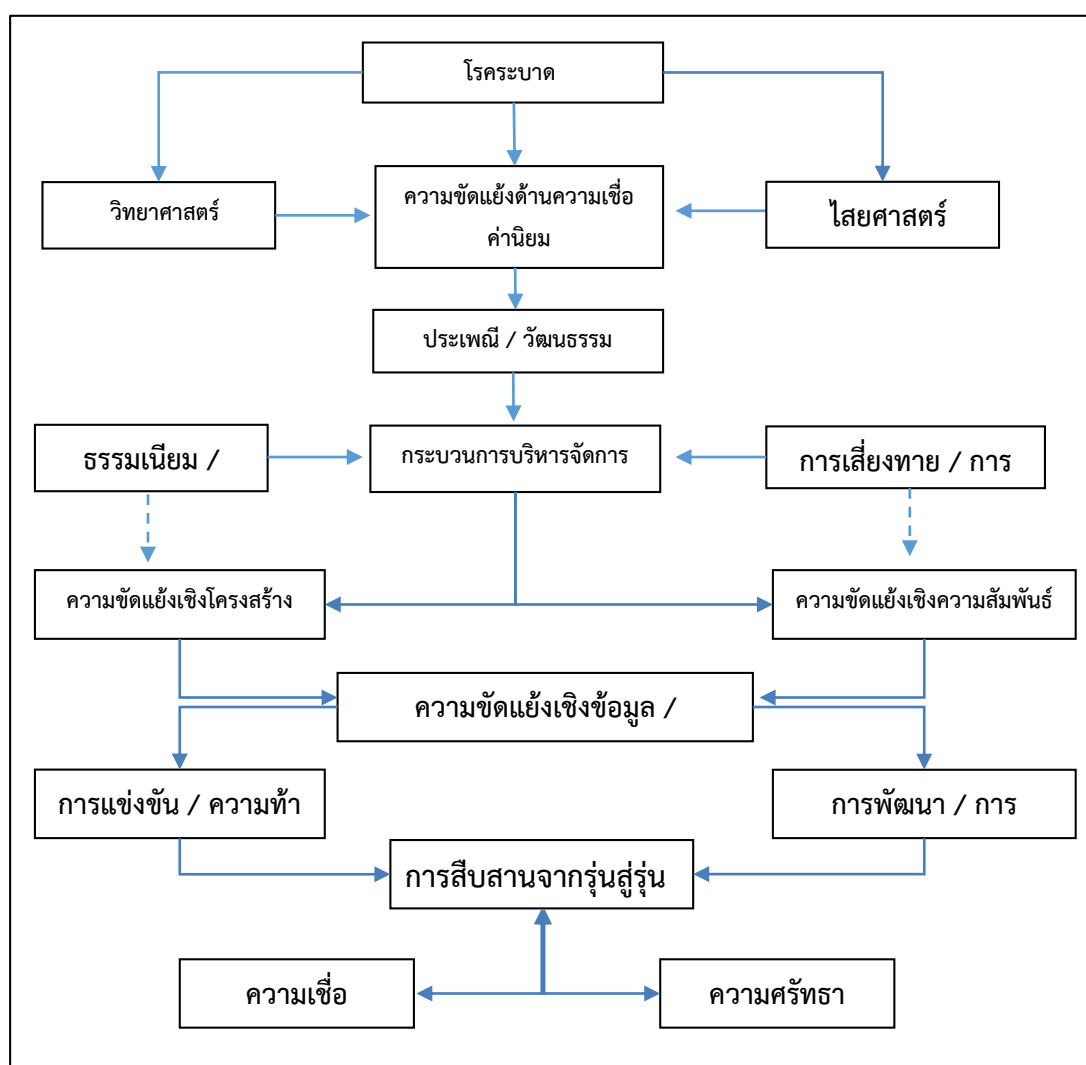
ตติยแห่งความขัดแย้ง (ปลายน้ำ)

ในการจัดงานประเพณีแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพที่มีการสืบสานมานานนับ 100 ปีนั้น สิ่งที่เราพบเห็นร่องรอยของความขัดแย้งในตอนท้าย ๆ ในการจัดงาน คือ ความขัดแย้งใน **ด้าน ข้อมูล ข้อเท็จจริง (Data Conflict)** ซึ่งเป็นความขัดแย้งในข้อมูลข่าวสารที่มีเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ออกไปแล้วมีการตีความที่ไม่ตรงกับประเด็นที่ต้องการจะสื่อสาร จึงส่งผลให้เกิดความขัดแย้งในเชิง ข้อมูลข้อเท็จจริงที่ไม่ตรงกันหรือขัดกัน รวมถึงประเด็นปัญหาของข้อมูลข้อเท็จจริงที่คลาดเคลื่อน ที่มาคาดหวังว่าการจัดงานประเพณีแห่เจ้าพ่อเจ้าแม่ปากน้ำโพจะต้องยิ่งใหญ่ตระการตาอย่างนั้น อย่างนี้ของผู้ที่จะมาเที่ยวชม แต่พอมาพบเห็นแล้วกลับไม่เป็นไปตามจินตนาการ ตามความคาดหวัง หรือคำกล่าวอ้างเล่าขาน ทั้งนี้ในทางจิตวิทยา Jame G. March and Herbert A. Simon (1958) มองว่าความขัดแย้งที่เกิดขึ้นตามลักษณะข้างต้นเป็นความล้มเหลวของกลไกพื้นฐานในการตัดสินใจ ของบุคคลที่มีประสบการณ์ต่างกันในการเลือกกระทำสิ่งต่าง ๆ และเป็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นเมื่อ บุคคลจะต้องตัดสินใจ ขณะเดียวกัน Lawrence F. Shaffer and Edward J. Shoben (1965) ยัง มองว่าความขัดแย้งในลักษณะนี้ยังเป็นการเร่งเร้าของความเป็นปฏิกิริยาต่อกัน อันเกิดจากความ ต้องการที่ไม่สอดคล้องกันหรือความต้องการที่ไปด้วยกันไม่ได้ และยังเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ ระหว่างบุคคลที่มีเป้าหมายและจุดมุ่งหมายแตกต่างกัน ซึ่งความแตกต่างเหล่านี้ได้นำไปสู่ความ ขัดแย้งตามแนวคิดของ Allan C. Filley (1975) ด้วย ทั้งนี้ปัญหาความขัดแย้งในมิตินี้มักจะเป็น ปัญหาที่เกิดขึ้นในวงสนทนาหรือสภาวภาพของชาวตลาดปากน้ำโพหรือคนทั่ว ๆ ไปที่ให้ความสำคัญ และให้การยอมรับในงานประเพณีที่ยิ่งใหญ่ประเพณีนี้ และก็จะเป็นอย่างนี้ทุก ๆ ปีที่อาจจะมีการกล่าว ที่ว่า ปีนี้จัดดีกว่าปีที่แล้ว? หรือปีที่แล้วจัดดีกว่าปีนี้? หรือปีหน้าจะจัดดีหรือยิ่งใหญ่กว่าปีนี้? และ อีกสารพัดคำถามหรือข้อสงสัยในข้อมูลข้อเท็จจริง แต่หากมองลงไปเชิงลึกก็จะพบว่าความขัดแย้ง ในมิตินี้ถือเป็นเสน่ห์สำคัญที่ทำให้การจัดงานแต่ละปีต้องมีเป้าหมายว่าจะต้องยิ่งใหญ่ อลังการ ทั้งนี้ เพราะยังขัดแย้งในข้อมูลข้อเท็จจริงมากเท่าไร งานประเพณีแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพก็จะจัดได้ ดีหรือยิ่งใหญ่ขึ้นเท่านั้น เพราะข้อขัดแย้งหรือข้อสงสัยเหล่านี้จะทำให้คณะกรรมการจัดงานทุก ๆ ปี และทุก ๆ รุ่นมีแรงบันดาลใจเช่นเดียวกันก็คือ จะต้องจัดงานให้ยิ่งใหญ่เพื่อลบคำสบประมาท

รวมถึงคำกล่าวอ้าง หรือข่าวลือในทางเสียหายต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อเป็นการถวายเป็นเกียรติแด่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพที่ทุกคนเคารพบูชาตนเอง

บทสรุปจากความขัดแย้งสู่การพัฒนาอย่างสร้างสรรค์

จากการก่อเกิดประเพณีอันยิ่งใหญ่ของลูกหลานคนไทยเชื้อสายจีนในตลาดปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งมีพื้นฐานมาจากความขัดแย้งที่ส่งผลไปสู่การสร้างสรรค์และพัฒนา รวมถึงมีการสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่น ทำให้เกิดองค์ความรู้ที่ได้จากประเพณีข้างต้นนี้ ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์

จากแผนภาพอธิบายได้ว่า งานประเพณีแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพที่มีมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2460 หลังจากที่เกิดโรคห่าระบาด และรักษาพยาบาลกับทางการแพทย์แผนปัจจุบันในขณะนั้นไม่หายขาด ผู้คนจึงนำยันต์หรือ “ฮู้” ของเทพเจ้าในศาลเจ้าที่นับถือมาเผาไฟแล้วแช่น้ำดื่มกินจนปรากฏว่าโรคหายขาด จึงเป็นที่มาแห่งปฐมบทของความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในหลักของความเชื่อและค่านิยมของผู้คนในสมัยนั้น และนำไปสู่การจัดงานประเพณีแห่เฉลิมฉลองในทุก ๆ ปีเพื่อเป็นการเสริมสร้างความสิริมงคลให้กับทุก ๆ คนที่มีความเชื่อและศรัทธาในองค์เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ จากนั้นงานประเพณีมีความยิ่งใหญ่และได้รับความนิยมมากขึ้น จึงเกิดระบบและกระบวนการในการบริหารจัดการโดยการสรรหาคณะกรรมการกลางเข้ามาทำหน้าที่ ด้วยกระบวนการสรรหาที่อาศัยการเสี่ยงทาย “ป๊ะปวย” เพื่อเปิดโอกาสให้ทุก ๆ คนมีส่วนร่วมอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นก็จะต้องอยู่บนฐานความเชื่อและธรรมเนียมที่ว่าแล้วแต่เจ้าจะเลือกและทุกคนก็ยึดถือธรรมเนียมปฏิบัติแบบนี้มาช้านานแล้ว

ส่วนความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในการจัดงานประเพณีแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพนั้น สิ่งที่พบเห็นในกระบวนการบริหารจัดการคือ ความขัดแย้งในเชิงโครงสร้าง ความขัดแย้งในเชิงความสัมพันธ์และความขัดแย้งในเชิงข้อมูลข้อเท็จจริงที่ติดตามมาในตอนท้าย ๆ ทั้งนี้ก็เนื่องมาจากว่าเมื่อประชาชนเกิดความเชื่อและศรัทธาในความศักดิ์สิทธิ์ของเจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพว่าสามารถปัดเป่าทุกข์ภัยต่าง ๆ ได้ ทุกปีชาวดลาดปากน้ำโพก็จะร่วมกันจัดงานเฉลิมฉลองและจัดขบวนแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพอย่างยิ่งใหญ่ไปรอบ ๆ ตลาดเพื่อให้ประชาชนได้ร่วมกันตั้งโต๊ะรับเจ้าและกราบไหว้บูชา และในแต่ละปีจะมีคณะกรรมการจัดงานที่เรียกว่า “เถานั่ง” ที่มาจากการคัดเลือกที่อาศัยการเสี่ยงทาย (ป๊ะปวย) มาร่วมกันจัดงานประเพณีดังกล่าว และด้วยความที่คณะกรรมการแต่ละคนแต่ละท่านซึ่งส่วนใหญ่เป็นพ่อค้า คหบดี เจ้าของกิจการร้านค้า หรือบริษัทห้างร้านได้ถูกเลือกมาโดยวิธีการข้างต้น เมื่อมาทำงานร่วมกันภาพแห่งความเป็นผู้นำทางองค์กรธุรกิจที่มีเอกลักษณ์ มีความเป็นตัวตน และมีความเชื่อมั่นในตัวเองสูง บางครั้งจึงเป็นเรื่องยากที่อาจจะต้องยอมรับบทบาทในการเป็นผู้ตาม ฉะนั้นจึงส่งผลให้การจัดงานสืบสานประเพณีแห่เจ้าพ่อเจ้าแม่ปากน้ำโพจึงเป็นไปด้วยความขัดแย้งและแข่งขัน ทั้งขัดแย้งและแข่งขันกันและกันในคณะกรรมการชุดเดียวกันในแต่ละปี รวมถึงขัดแย้งและแข่งขันกันกับคณะกรรมการจัดงานประเพณีในปีที่แล้ว ๆ มา ทั้งนี้คณะกรรมการแต่ละปีแต่ละรุ่นต่างก็มีแรงบันดาลใจและหวังผลให้การจัดงานประเพณีแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพในแต่ละปีเกิดความยิ่งใหญ่ อลังการ สมบูรณ์และเพียบพร้อมที่สุด เราจึงได้เห็นปรากฏการณ์แห่ง

ความขัดแย้งเชิงสร้างสรรค์ที่ส่งผลให้เกิดการสืบสานประเพณีนี้มาอย่างยาวนานนับ 100 ปีจนถึงปัจจุบัน และเราจะสัมผัสได้ในทุกกลิ่นไอแห่งความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจากดำเนินงานหรือบริหารจัดการจนเกิดประเพณีที่ยิ่งใหญ่และสืบสานมาอย่างยาวนานเช่นนี้ และหากเราจะศึกษาลึกลงไปอีกเราจะพบว่าการจัดงานประเพณีอันศักดิ์สิทธิ์ประเพณีนี้ของชาวปากน้ำโพจะไม่มีการกลั่นไอแห่งความขัดแย้งในเชิงผลประโยชน์เกิดขึ้นแต่อย่างใด ทั้งนี้ก็เนื่องจากว่าทุกคน ทุกฝ่าย ที่ร่วมกันสืบสานงานประเพณีที่สำคัญนี้ มีจิตใจที่เคารพบูชาและผูกโยงด้วยความเชื่อ ความศรัทธา และด้วยปณิธานอันแน่วแน่เป็นหนึ่งเดียวกันของคณะกรรมการจัดงาน (Shared values) ที่มีเป้าหมายเป็นหนึ่งเดียวกันว่าจะจัดงานประเพณีที่สำคัญนี้แต่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ที่ตนเคารพและบูชา ฉะนั้นเมื่อผู้ที่เป็นคณะกรรมการได้ถูกเลือกเข้ามาทำงานแล้ว ทุกคน ทุกฝ่ายก็จะทุ่มเทลงกาย พลังใจ ตั้งมั่นและตั้งใจที่จะอุทิศตัว เสียสละทั้งเวลา ทรัพย์ โอกาส และอื่น ๆ โดยไม่ได้หวังผลประโยชน์ส่วนตน แต่หากทุกคนมุ่งหวังให้เกิดผลประโยชน์ต่อส่วนรวม ต่อชุมชนและสังคม และเหนือสิ่งใดก็คือ ความเชื่อ ความศรัทธา ที่มีต่อองค์เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ ที่ทุกคนเชื่อว่าหากได้รับเลือกให้เป็นคณะกรรมการจัดแล้ว นั่นคือสิริมงคลของชีวิต ของครอบครัว และวงศ์ตระกูลที่ครั้งหนึ่งในชีวิตนี้ได้มีโอกาสมาทำงานรับใช้เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ที่ตนเคารพและศรัทธานั้นเอง

เอกสารอ้างอิง

- วันชัย วัฒนศัพท์. (2537). *ความขัดแย้ง: หลักการและเครื่องมือแก้ปัญหา*. ขอนแก่น: โรงพิมพ์ศิริภักดิ์ออฟเซ็ท.
- ศูนย์สันติวิธีและธรรมาภิบาล. (2545). *การมีส่วนร่วมของสาธารณชนและการจัดการความขัดแย้ง*. นนทบุรี: สถาบันพระปกเกล้า.
- อรุณ รักธรรม. (2537). *องค์การ: พฤติกรรมความขัดแย้ง*. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- Brow, D.L. (1983). *Managing Conflict at Organizational Interfaces*. Massachusetts: Addison-Wesley.
- Dahrendorf, R. (1959). *Class and Class Conflict in Industrial Society*. California: Stanford University Press.

- Filley, A.C. (1975). *Interpersonal Conflict Resolution*. Glenview, Illinois: Scott. Foresman and company.
- March, J.G. and Herbert, A.S. (1958). *Organizations*. New York: John Wiley and Sons.
- Nader, L. (1968). Conflict: Anthropological Aspect. *International Encyclopedia of the Social Sciences*. New York: Macmillan.
- Robbins, S.P. (1983). *Organizations Behavior: Concepts, Controversies, and Applications*. (2nd ed). Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall.
- Shaffer, L.F. and Shoben, E.J. (1965). *The Psychology of Adjustment*. Boston: Houghton Mifflin.
- Simmel, G. (1955). *Conflict and the Web of Group Affiliations*. Kurt H. Wolf (tran). Glencoe Illinois: Free Press.
- Weber, M. (1968). *Economy and Society*. New York: Bedminster Press.